

Kariyer Karar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kariyer Karar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24384>

Özet

Kariyer Karar Ölçeği (KKÖ), bireylerin kariyer gelişim süreçlerinde yaşadıkları kararsızlık düzeylerini ve karar verme süreçlerindeki kesinliklerini ölçmek amacıyla tasarlanmış psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, özellikle kariyer danışmanlığı alanında, öğrencilerin veya genç yetkinlerin kariyer seçimleri ile ilgili yaşadıkları zorlukları ve netlik seviyelerini belirlemede kritik bir rol oynamaktadır. Türkiye uyarlaması, Ayşenur Büyükgöze Kavas tarafından 2012 yılında gerçekleştirilmiş olup, orijinal ölçeğin iki faktörlü yapısının Türk örnekleminde de geçerli ve güvenilir olduğu kanıtlanmıştır.

Ölçek, toplamda 18 maddeden oluşmakta ve iki temel boyutu ölçmektedir: 16 maddelik **Kararsızlık** alt boyutu ve 2 maddelik **Kesinlik** alt boyutu. Dörtlü Likert derecelendirme sistemi kullanılarak uygulanan KKÖ, kariyer müdahalelerinin etkinliğini değerlendirmek ve bireysel ihtiyaçlara yönelik rehberlik stratejileri geliştirmek için önemli veriler sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Kariyer Karar Ölçeği, kariyer kararsızlığı, kariyer kesinliği, psikometrik araç, uyarlama, geçerlik, güvenirlik.

Yazarlar

Ayşenur Büyükgöze Kavas (Uyarlama)

Amaç

Kariyer Karar Ölçeğinin temel amacı, bireylerin kariyer tercihlerini yaparken deneyimledikleri psikolojik durumu, özellikle de karar verme sürecindeki netlik eksikliğini veya tam tersi kesinlik düzeylerini nicel olarak ölçmektir. Bu, hem araştırma hem de uygulamalı psikolojik danışma ortamlarında kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Uyarlama çalışması, ölçeğin Türkiye kültürüne ve diline uygunluğunu test etmek ve orijinal ölçeğin sahip olduğu yapısal özellikleri (iki boyutluluk) Türk üniversite öğrencileri veya ilgili popülasyonlar bağlamında doğrulamaktır. Elde edilen veriler, kariyer danışmanlarının ihtiyaçlarına yönelik özelleştirilmiş müdahale programları geliştirmesine yardımcı olur.

Yapı

Kariyer Karar Ölçeği, kariyer karar verme süreçlerinin iki temel ve zıt yönünü ölçen iki ana boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlar, bireyin kariyer seçimindeki belirsizlik derecesini ve bu seçime

olan inancın yansımasıdır.

Kararsızlık (16 Madde): Bireyin kariyer seçenekleri hakkında bilgi toplama, seçenekleri değerlendirme veya bir karara ulaşma konusunda yaşadığı zorluklar ve belirsizlikleri ifade eder. Yüksek puanlar, kişinin kariyer yolunda önemli bir kararsızlık yaşadığını gösterir.

Kesinlik (2 Madde): Bireyin kariyer seçimi konusunda ne kadar net ve emin olduğunu gösterir. Bu alt boyut, kişinin kariyer hedefine ulaşma ve bu karar sürdürme konusundaki güvenini yansıtır.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlamasının yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. DFA sonuçları, ölçeğin iki boyutlu modelinin Türk örnekleminde kabul edilebilir düzeyde iyi bir uyum sergilediğini göstermiştir.

Elde edilen uyum indeksi değerleri şunlardır: Uyum iyiliği indeksi (GFI) = **.90**, Düzeltilmiş Uyum iyiliği indeksi (AGFI) = **.87**, Karşılaştırmalı Uyum indeksi (CFI) = **.89** ve Karekök Ortalama Yaklaşım Hatası (RMSEA) = **.07**. Bu değerler, modelin veriyle teorik olarak uyumlu olduğunu işaret etmektedir. Ayrıca, ölçekteki maddelerin faktör yükleri **.27** ile **.90** arasında değişmektedir, bu da maddelerin ilgili oldukları faktörleri güçlü bir şekilde temsil ettiğini göstermektedir.

Güvenirlilik

Kariyer Karar Ölçeği'nin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Alt boyutlara ait hesaplanan iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) yüksek düzeyde bulunmuştur.

Alt boyutlara ilişkin iç tutarlılık katsayıları **.84** ile **.86** arasında değişmektedir, bu da ölçeğin maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü kanıtlar. Ayrıca, ölçeğin düzeltilmiş madde toplam puan korelasyon katsayıları da yüksek bulunmuştur: Kararsızlık ölçeği için **.84** ve Kesinlik ölçeği için **.77** olarak hesaplanmıştır. Bu katsayılar, maddelerin alt boyutun genel puanına katkısının güçlü olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal doğrulanması, orijinal ölçeğin teorik olarak önerdiği iki faktörlü yapının (Kararsızlık ve Kesinlik) Türk örnekleminde de korunup korunmadığını test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile yapılmıştır.

DFA sonuçları, modelin veriye uyumunun kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermiş ve bu da ölçeğin kariyer karar verme yapısını beklenen şekilde ölçtüğünü doğrulamıştır. Uyum indeksleri (GFI, AGFI, CFI) ve özellikle RMSEA (.07) değeri, iki faktörlü yapının geçerli olduğunu bilimsel

olarak desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Ölçeği

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Öğrencileri veya Genç Yetkinler (Kariyer kararı verme aşamasında olan bireyler)

Yaş Grubu: Genç yetkinlik dönemi (Genellikle 18-25 yaş aralığı)

Popülasyon Detayları: Orijinal uyarlama çalışması, genellikle üniversitelerin çeşitli bölümlerinde öğrenim gören öğrencileri kapsamaktadır.

Test Metodolojisi: 4'lü Likert tipi derecelendirme kullanılmaktadır (1= Beni hiç yansıtmıyor, 4= Beni tamamiyle yansıtmıyor). Toplam puanlar alt boyutlar bazında değerlendirilir.

Anahtar Kelimeler

Kariyer danışmanlığı, psikometrik, DFA, iç tutarlılık, ölçek geliştirme, psikoloji.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: aysenur.bkavas@omu.edu.tr

Yazışma Adresi: Bilgi mevcut değildir (Sorumlu Yazar: Ayşenur Büyükgöze Kavas).

Çinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe uyarlaması 2012 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı ve izin gereklilikleri için sorumlu yazar Ayşenur Büyükgöze Kavas ile iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Orijinal makalenin bağlantısı DergiPark üzerinden erişilebilir: dergipark.ulakbim.gov.tr.

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: kariyer-karar-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Büyükgöze-Kavas, A. (2012). Kariyer Karar Ölçeğinin Türkçe uyarlaması: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4 (38), 159-168.

Kariyer Karar Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Kesinlik (2m):

Kararsızlık (16m):